

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Визначено наукове значення сучасного етапу розвитку регіональної політики. Досліджено теоретичні засади формування регіональної економіки в системі державного управління. Обґрунтовано управління формуванням регіональними соціально-економічними процесами. Проаналізовані важелі державного управління регіонального розвитку

Ключові слова: регіон, регіональна економіка, регіональний розвиток, державне управління.

Актуальність теми дослідження. Світовий досвід показує, що зростання конкурентоспроможності національної економіки, вихід її з економічної кризи можливі лише через реалізацію регіональної економічної політики розвитку країни. Рушійною силою виходу економіки країни з економічної кризи стають регіони. Відсутність системного підходу до розробки стратегій регіональної економічної політики країни, обмеженість фінансових ресурсів, необхідних для її реалізації уповільнюють вихід країни з економічної кризи. З огляду на це, виникає потреба в дослідженні чинників регіональної економічної політики [3].

Сучасний етап розвитку регіональної політики багато в чому залежить від ефективності розвитку регіонів, тому регіональну політику держави потрібно спрямовувати на їх підвищення та розвиток, оскільки основну роль у формуванні та реалізації регіональної політики відіграє держава.

Постановка проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених проблемі регіонального розвитку, не приділено належної уваги формуванню регіональної економіки в системі державного регулювання, недостатньо оцінюється їх внутрішній потенціал, не розроблено комплексного підходу до реалізації організаційно-економічного механізму та методичного інструментарію державного управління економіки таких територій.

Аналіз останніх досліджень свідчить, що проблемами формування регіональної економіки в системі державного управління займалися такі науковці, як З. Варналій, В. Воротін, Н. Жилиєва, Б. Данилишин, М. Долішній, В. Ковальчук, О. Крайник, М. Маниліч, В. Семенов, Д. Стеченко, А. Ткачук Л та інші.

Метою статті є наукове дослідження теоретичних засад формування регіональної економіки в системі державного управління.

Виклад основного матеріалу. Регіональний розвиток в Україні вимагає застосування значного обсягу важелів державного регулювання. Формування регіональної економіки в Україні вимагає застосування значного обсягу важелів державного управління. Це обумовлено низкою причин:

- неможливістю вирішення всіх питань у рамках договірних відносин між органами влади, органами місцевого самоврядування та громадським сектором;

- необхідністю посиленого державного впливу на окремі явища суспільного життя у регіональному вимірі;

- неоднорідністю соціально-економічного та гуманітарного розвитку окремих частин країни, внаслідок чого регіони мають різноспрямовані інтереси та виникає необхідність застосування механізмів, які б втілювали і реалізовували державний інтерес [2].

Серед важелів державного управління регіонального розвитку особливої уваги заслуговують правові норми, що повинні створювати основу

для стабільного розвитку регіонів і максимально ефективної віддачі від функціонування відповідних господарських комплексів [1].

Управління формуванням регіональними соціально-економічними процесами полягає в регулюючих впливах влади на суб'єктів господарської та соціальної діяльності в цілях залучення до соціально-економічного обороту і найбільш раціонального використання природних, виробничих, фінансових і трудових ресурсів в інтересах сталого поступального розвитку регіону, що забезпечує досягнення вищої мети соціально-економічного розвитку регіону - підвищення якості життя населення. Регулюючі дії включають законотворчу діяльність, організаційні структури, методи та інструменти управління. При цьому повинні враховуватися фактори суб'єктивного і об'єктивного характеру, керовані і некеровані [5].

На сьогодні є потреба оновлення усієї системи законодавства, щоб забезпечити формування та стабільний розвиток регіональної економіки та орієнтуватись на європейську інтеграцію. Це призводить до планування та визначення пріоритетних завдань для державної регіональної політики.

Методологічна база практичної реалізації цієї складного і багатоаспектного завдання повною мірою ще не розроблена, в регіонах існують різні умови та труднощі як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. До числа насущних проблем, що вимагають якнайшвидшого вирішення, відносяться, перш за все, такі, як забезпечення системного підходу до управління соціально-економічними процесами в регіоні і муніципальних утвореннях, упорядкування методів і засобів державного регулювання і управління соціально-економічним розвитком територій, обґрунтування напрямів і пріоритетів розвитку територій. Тому формування та розвиток регіональної економіки повинен базуватися на поєднанні ідей сталості, збалансованості та соціальної орієнтації [4].

Висновки. Формування і реалізація державної регіональної економічної політики з метою досягнення максимальної її ефективності повинні відбуватися з урахуванням диференціації рівня розвитку регіонів,

природно-ресурсного потенціалу і конкурентних переваг кожного з них, а також загальних тенденцій у соціально-економічному розвитку. Це дозволить уникнути розпорошування коштів, які спрямовуються на розвиток регіону, і сконцентрувати їх на стратегічно важливих для території напрямках.

Список літератури

1. Варналій З. С. Регіони України : проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : [монографія] / З. С. Варналій, А. І. Мокій, О. Ф. Новікова; за ред. З. С. Варналія. – К. : Знання України, 2005. – 498 с.

2. Воротін В. Є. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних ринкових трансформацій: Монографія. – К.: Вид-во НАДУ, 2002. – 392 с.

3. Жилияєва Н. М. Перспективи підвищення конкурентоспроможності економіки України : галузеві і регіональні пріоритети / Н. М. Жилияєва // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №4. – С.51–59.

4. Нормативно правове забезпечення регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/november08/3.htm>

5. Регіональна політика: правове регулювання. Світовий та український досвід / за заг. ред. А. Ткачука. – [вид. 2-ге, доп.] - К. : Леста, 2011. – 260 с.

6. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: Навчальний посібник.- Київ, МП»Леся», 2008.-595с.

Определены научное значение современного этапа развития региональной политики. Исследованы теоретические основы формирования региональной экономики в системе государственного управления. Обосновано управление формированием региональными социально-экономическими процессами. Проанализированы рычаги государственного управления регионального развития

Ключевые слова: регион, региональная экономика, региональное развитие, государственное управление.

Determined scientific value of the current stage of development of regional policy. The theoretical basis for the formation of the regional economy in public administration. Grounded control the formation of regional socio-economic processes. Analyzed the levers of government regional development

Keywords: region, regional economy, regional development, public administration.